

LANDSORGANISASJONEN I NORGE

PROTOKOLL

Representantskapsmøte 12. april 1973

331.81 (481) 1
Rep 2.x

ARBEIDERBEVEGELSENS ARKIV
OSLO

PROTOKOLL

over forhandlinger
i representantskapsmøte
12. april 1973

*Redigert av LO's
presse og informasjonskontor*

PROTOKOLL

over forhandlinger

i representantskapsmøte

12. april 1973

holdt av FO

prent og informasjonssenter

LANDSORGANISASJONEN I NORGE

holdt Representantskapsmøte torsdag, 12. april 1973 i Møterommet
Hall, Hotel Bristol, Oslo, kl. 11.00

ÅPNING OG KONSTITUSJON

TALERLISTE

	Side
Tor Aspengren	5, 6, 28
Arne Born	18
Olav Bratlie	18
Fritz W. Hannestad	23
Osvald Løberg	27
N. R. Mugaas	15
Osvald Olsen	24
Finn Salomonsen	26
Otto Totland	21
Martin Tveiten	27

1. Møtet åpnes av Tor Aspengren, som ber om at møtet åpnes med en minuttstillestand for de avdøde medlemmer.
2. Ingen saker behandles.
3. Forlag innføres skriftlig og undertegnet med vedkommendes navn. Inter nytt forslag kan tas opp etter at det er behandlet på ett strek med de innkomne talere. Forlag som ingen forfatter har med på dagsordenen oppleses søker, kan ikke behandles.
4. Alle vedtak søker med enstemmig flertall. I tvilstilfelle søker når 10 representanter forlanger det, foretar avstemningen ved omrøsting.
5. I protokollen innføres bare forslagene og avstemningsresultatet. De fattede beslutninger. Protokollen oppleses ved hvert møte begynnelsen og før siste møte ved avslutning.

VEDTAK

Forretningsordenen ble enstemmig vedtatt.

MØTETS DIRIGENT

Etter forslag av forfatteren ble Odd Høffdal enstemmig valgt til dirigent.

LANDSORGANISASJONEN I NORGE

holdt Representantskapsmøte torsdag, den 12. april 1973 i Mauriske Hall, Hotel Bristol, Oslo, kl. 11.00.

APNING OG KONSTITUERING

Formannen, *Tor Aspengren*, åpnet møtet og ønsket velkommen. Han meddelte at Representantskapet var innkalt for å ta stilling til indeksreguleringen 1973.

Han la fram denne

Forretningsorden

1. Møtets forhandlinger er ikke offentlige. Meddelelser til pressen skjer kun ved LO's presse- og informasjonskontor.
2. Ingen har rett til å få ordet mer enn 2 ganger i samme sak. Unntatt fra innledningsforedrag begrenses taletiden til 10 minutter første og 5 minutter annen gang. Til forretningsordenen gis ordet bare 1 gang og høyst 1 minutt for hver sak. For øvrig kan det stilles forslag til ytterligere tidsbegrensning og strek med de inntegnede talere.
3. Forslag innleveres skriftlig og undertegnet med vedkommendes navn. Intet nytt forslag kan tas opp etter at det er besluttet satt strek med de inntegnede talere. Forslag som ingen forbindelse har med de på dagsordenen oppsatte saker, kan ikke behandles.
4. Alle vedtak skjer med aminnelig flertall. I tvilstilfelle eller når 10 representanter forlanger det, foregår avstemningen ved navneopprop.
5. I protokollen innføres bare forslagene og avstemningene samt de fattede beslutninger. Protokollen oppleses ved hvert møtes begynnelse, og for siste møte ved dets avslutning.

VEDTAK:

Forretningsordenen ble enstemmig vedtatt.

MØTETS DIRIGENT

Etter forslag av formannen ble *Odd Højdahl* enstemmig valgt til dirigent.

INDEKSREGULERINGEN 1973

TOR ASPENGREN: Før vi gikk inn i dette indeksoppgjøret hadde det jo skjedd visse ting. Jeg vil først nevne at i forbindelse med tariffrevisjonen 1972 ba vi om en rekke tiltak fra myndighetenes side. Vi pekte allerede den gang på en del sosialpolitiske og skattepolitiske tiltak for å hjelpe til i den vanskelige situasjon vi sto foran. I august, etter å ha sett utviklingen, hadde vi på nytt et møte med myndighetene, hvor vi blant annet tok opp spørsmålet om utredningen når det gjaldt merverdiavgiften. Vi var jo inne på å få senket merverdiavgiften på sosialt tungtveiende varer. Det lå vel også i lufta gjennom ulike vedtak, både på høstparten og forsåvidt også i 1973, med henblikk på det våroppgjør som skulle finne sted. Det er vel ikke tvil om at man ga signaler til at noe nytt skulle skje. Et vanlig indeksoppgjør visste alle hva ville resultere i. I den forbindelse drøftet man saken i Sekretariatet, uten i og for seg å ta noe standpunkt. Men vi hadde jo en viss følelse av at man var interessert i nå å finne en form for utvikling som ga mindre prisutslag enn de 7,8 prosent som vi nå har lagt bak oss.

Vi ble innkalt til et møte den 25. januar 1973 i Regjeringens kontaktutvalg med de store organisasjonene i arbeids- og næringslivet. Der ble det besluttet at det skulle nedsettes et ad hoc-utvalg, som skulle legge til rette det nødvendige materiale og komme med forslag til tiltak i samband med det forestående indeksoppgjør. Utvalget skulle stå fritt til å se på alle former for forslag som kunne ha betydning for indeksoppgjøret. Fra Landsorganisasjonens side presiserte vi vårt krav om at man skulle redusere merverdiavgiften på en del matvarer. Vi sa videre at dersom dette ikke var mulig på det nåværende tidspunkt, krevde vi for å være med i dette ad hoc-utvalget at myndighetene måtte gi klarsignal for at de ville være med positivt ved å sette inn subsidier. Da dette ble bekreftet, ble utvalget nedsatt og har hatt følgende sammensetning:

Finansråd Eivind Erichsen som formann, Odd Højdahl som nestformann og med Jon Rikvold som rådgiver, Wilhelm Dahl som representant fra Arbeidsgiverforeningen, med Lars Aarvig som rådgiver, generalsekretær Paul Dahlberg, Norsk Bondelag, generalsekretær Trygve Kaldahl, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, kontorsjef Birger Larsen, Norges Fiskarlag, departementsråd Bjørn Larsen, Forbruker- og administrasjonsdepartementet.

Dessuten har underdirektør Hallvard Borgenvik i Finansdepartementet vært utvalgets sekretær.

Dette ad hoc-utvalg har arbeidet i nær kontakt med Regjeringen

og partene i indeksoppgjøret. I de innledende drøftinger tok utvalget sikte på å finne fram til elementer i en løsning som kunne danne grunnlag for forhandlinger mellom LO og N.A.F., og for jordbruksoppgjøret og for statens medvirkning i dette oppgjør. Denne arbeidsmåten preger rapporten fra utvalget. Den konkrete utforming og det kombinerte oppgjør med tall og beløp er basert på det forhandlingsresultat som vi kom fram til og som det er enighet om. Hit hører også stortingsproposisjonen 114, som Regjeringen den 10. april 1973 la fram om indeksoppgjøret.

Utvalget har i forbindelse med indeksoppgjøret lagt vekt på å få til en så høy grad av parallellitet som mulig mellom de ulike oppgjør, med sikte på å oppnå løsninger som følger samme mønster. Under arbeidet har en derfor også hatt kontakt med øvrige parter i vårens indeksoppgjør. Med statstjenestemennenes og de kommuneansattes organisasjoner er det oppnådd enighet om en avtale basert på tilsvarende retningslinjer som i oppgjøret mellom LO og N.A.F.

For jordbruket er det oppnådd enighet om en total ramme på 270 millioner kroner, hvilket også tilsvarer oppgjøret mellom LO og N.A.F. Den eksakte foreling på priser og støttetiltak vil først kunne konstateres og fastsettes på et noe senere tidspunkt.

I sitt arbeidsopplegg har ad hoc-utvalget hatt for øye at de mer langsiktige pris- og inntektsproblemer i politikken er til behandling i utvalget til å utrede prisproblemene — Skånland-utvalget — som har frist til 1. juli i år til å avgi innstilling. Ad hoc-utvalget har lagt opp sin arbeidsmåte slik at det parallelt med utvalgets arbeid ble innledet forhandlinger mellom LO og N.A.F., mellom landbruksorganisasjonene og staten og mellom partene i oppgjøret for statstjenestemenn og kommuneansatte. I de innledende drøftinger arbeidet utvalget med visse foreløpige forutsetninger for forhandlingsresultatet. Disse forutsetninger utgjorde i realiteten sentrale elementer i den løsning utvalget arbeidet med. Bakgrunnen for utvalgets forslag er den meget sterke prisstigning som vi har hatt de siste to-tre årene og at den såkalte disponible realinntekt for de fleste lønnstakere er gått ned siste året, samtidig som bedriftenes inntekter — særlig i de konkurranseutsatte næringer — er hardt presset. Siktepunktet for utvalget har vært å komme fram til en kombinasjon av tiltak og retningslinjer som:

- 1) klart kan gi lavere prisnivå i annet avtaleår, altså fra mars/april i år til mars/april neste år enn i første avtaleår, og
- 2) kan sikre en akseptabel fordeling av inntektsøkningen fram til neste store inntektsoppgjør våren 1974.

Videre har en lagt vekt på bedriftenes stilling og den generelle økonomiske situasjon.

Måten å få det til på er at man fra statens siden gjennomfører slike tiltak som kan virke direkte dempende på prisstigningen. Det gir så grunnlag for et lavere inntektsoppgjør enn det man ellers ville fått. Dette vil i sin tur virke til ytterligere demping av prisstigningen. Tiltakene søkes kombinert på en slik måte at lønnstakerne reelt sett får en minst like god utvikling i disponibel realinntekt som om vi skulle forhandle på ordinær måte, samtidig som vi får til en vesentlig mindre prisstigning.

Prisutviklingen her i landet har sammenheng med prisimpulser fra andre land, offentlige avgifter, subsidier og takstpolitikk, etterspørselsbalansen, avtalebestemte priser, lønninger og andre kostnader og dessuten lønnglidning. Det vil dessuten til enhver tid skje et samspill mellom disse faktorer, og tiltakene tar sikte på å påvirke hver enkelt av disse.

Prisimpulsene fra andre land kan vi ikke isolere oss fra, og slike impulser vil alltid representere et usikkerhetsmoment i prognosen for den innenlandske prisutvikling. Virkningene kan påvirkes gjennom valutakursendringer. Mens utvalget var i arbeid ble den amerikanske dollar devaluert med 10 prosent. Dette førte til at det britiske pund, hvis flytende kurs fra før av representerte en devaluering på ca. 10 prosent, sank ytterligere med ca. 5 prosent. Dessuten ble kursene på den finske mark og den svenske krone senket med 5 prosent. Videre kan en regne med at u-landene, som har stor betydning for norsk import av konsumvarer, gjennomgående vil senke sine kurser noe. EF-valutaene, bortsett fra pundet som jeg har nevnt, ble holdt uendret, mens den japanske yen fløt oppover.

Ut fra hensynet til pris- og kostnadssituasjonen her hjemme bestemte Regjeringen at den norske kronens såkalte sentralkurs skulle opprettholdes. Dette representerer i realiteten en oppskrivning i forhold til de land som devaluerte. I første rekke gjaldt det dollar, pund og svenske kroner. Det representerer også en oppskrivning av den norske kronens gjennomsnittlige verdi i relasjon til alle andre valutaer under ett på om lag 3 prosent. Senere vet vi at den tyske mark er revaluert med 3 prosent. Disse kursendringene fører inn en prisdempende faktor i vår pris- og kostnadsutvikling, men utslaget er avhengig av hvordan eksportøren til Norge tilpasser sine priser til de nye kurser. Den prisdempende virkning kan isolert sett dreie seg om ca. 0,5 prosent på konsumprisene. En beslutning om å senke kronens sentralkurs ville ha gjort pers-

pektivene for pris- og kostnadsutviklingen ulike vanskeligere. Standpunktet i valutakursspørsmålet har derfor hatt stor betydning for mulighetene til å få til en mer dempet pris- og kostnadsutvikling. Det er skapt en plattform for ordninger som ellers ikke hadde vært mulig, men samtidig betyr den faktiske revaluering av den norske krone en sterk belastning på deler av næringslivet. Ikke minst konkurranseforholdet til Sverige er blitt hardere. Dersom ikke arbeidsplassene og bedriftene i de konkurranseutsatte næringer skal komme i fare, må derfor den interne kostnadsøkning begrenses. Uten en slik begrensning ville deler av næringslivet komme i større vanskeligheter enn ellers og revalueringen av den norske kronen ville ikke gi oss de positive virkninger som en har tatt sikte på.

Dette har ad hoc-utvaget hatt klart for øye ved utformingen av sine forslag. Staten kan påvirke prisutviklingen gjennom avgifter, subsidier og takstpolitikk. Utvalget har drøftet hvorvidt det er mulig og hensiktsmessig med en reduksjon av en eller flere avgiftssatser for derved å oppnå en prisdempende virkning. Utvalget er kommet til at særavgiftene er lagt på så spesielle varer at en reduksjon ikke er aktuelt i denne sammenheng. En generell reduksjon av satsen på merverdiavgiften er for kostbar og prisvirkningen usikker. Spørsmålet om å redusere merverdiavgiften på matvarer eller utvalg av matvarer har vært nøye vurdert i utvalget. Dette skal jeg komme tilbake til litt siden. Som det vil fremgå av det som utvalget der har kommet til, er det ikke mulig å gjennomføre et slikt tiltak i direkte tilknytning til årets indeksoppgjør.

Et alternativ til avgiftsreduksjon er en øking av subsidiene. Selv om utvalget er klar over de uheldige sider som knytter seg til en slik øking, er en likevel etter en samlet vurdering kommet til at økte subsidier i den foreliggende situasjon er det mest hensiktsmessige virkemiddel som kan brukes i sammenheng med årets indeksoppgjør. En har da lagt vekt på at subsidiene virker relativt sterkt prisdempende og har en sosialt heldig fordelingsvirkning. For å unngå for sterkt press på de tradisjonelle subsidievarer foreslår utvalget at det også overveies å innføre nye subsidier for kjøtt. Spørsmålet om på hvilket tidspunkt subsidiene skal settes inn må blant annet ses i sammenheng med at den reviderte jordbruksavtalen skal settes i verk fra 1. juli d.å. Det blir da aktuelt å motvirke den prisstigning som vil følge avtalen.

Jordbruksavtalen vil som vanlig gå ut på høyere priser til produsentene på en rekke produkter, og dessuten heving av ymse støtte-tiltak. Mens den prisdempende virkning av subsidiene er ganske klar, regner en med at staten ved å bevilge midler til støttetiltak

til jordbruket begrenser prisstigningen på jordbruksprodukter. På denne bakgrunn bør en betydelig del av det beløp som settes inn i form av subsidier og støttetiltak gjøres gjeldende fra 1. juli dette år. Men utvalget anser det også for meget ønskelig om en del av subsidiene kan settes inn alt fra et tidligere tidspunkt, helst så snart det er praktisk mulig. Dette bør imidlertid ikke gjøres på en slik måte at prisen på en og samme vare først blir redusert f. eks. i mai, for så å bli satt opp igjen i forbindelse med jordbruksoppgjøret fra 1. juli. De økte subsidier sammen med diverse andre tiltak som foreslås vil påvirke den totale etterspørselsbalanse i samfunnet og representere en belastning på statsbudsjettet. Dette vil bli tilfelle selv om en tar hensyn til at et lavere indeksoppgjør gir staten lavere lønnsutgifter og lavere skatter enn en ellers ville ha fått. For at denne svekkelsen i budsjettet ikke skal føre til økt prispress via for stor etterspørsel, trengs visse kompenserende tiltak.

Utvalget har i denne forbindelse ikke funnet det riktig å foreslå avgiftsøkninger. En tilrår derfor å redusere utgiftene på statsbudsjettet. Regjeringen har i stortingsproposisjon nr. 114 fremmet forslag overfor Stortinget om en reduksjon av statsutgiftene for inneværende år som ledd i det lavere indeksoppgjør for lønnstakere og bønder. Utvalget er enig i at det er av vesentlig betydning med en moderering i den offentlige utgiftseksponering både på kort og på lang sikt, selv om utvalget legger vekt på at det blir en rimelig øking også i årene som kommer i bevilgningene som trengs for løsningen av presserende fellesoppgaver. Utvalget er klar over at det representerer en vesentlig ulempe å redusere statsutgiftene midt i en budsjettermin, men finner likevel at en slik reduksjon er et vesentlig nødvendig element i det opplegg som utvalget er kommet fram til. Utvalget legger vekt på at utgiftseksponeringen i langtidsbudsjettet og budsjettene for 1974 søkes holdt innen slike rammer at ikke nye sterke pris- og kostnadsstigende impulser skapes. De avtalebestemte priser, lønninger og andre kostnader har i de seinere årene økt særlig sterkt de nominelle verdier. Således har utbetalt lønn i industrien pr. år steget med over 10 prosent for årene 1970, 71 og 72. Dette har imidlertid ikke ført til en stigning i den disponible realinntekt, inntekt i faste priser etter at skatter er betalt, slik som avtalepartene og lønnstakerne hadde regnet med. I 1972 var det til og med en viss nedgang i den disponible realinntekt. Dette bidrar i sin tur til større økning i avtalebestemte priser og kostnader. Med sikte på å begrense veksten i de avtalebestemte priser, lønninger og andre kostnader bygger forslagene som er

omtalt i de punkter som jeg har vært inne på og som jeg videre vil komme inn på, forutsetningen om at det gjennomføres et lavere indeksoppgjør både for lønnstakerne og for jordbruket enn det som ville ha vært naturlig uten de nevnte tiltak. Det standpunkt som ble vedtatt i valutakurssspørsmålet tilsier et lavere oppgjør.

I de forhandlinger som Landsorganisasjonen og Norsk Arbeidsgiverforening har hatt er det oppnådd enighet om at inekstillegget skal utgjøre 45 prosent av prisstigningen fra 15. mars 1972 til 15. mars 1973. Det er på tilsvarende måte enighet mellom jordbrukernes organisasjoner og staten om at jordbruksoppgjøret skal baseres på den samme kompensasjonsgrad. Det samme er blitt gjort gjeldende i oppgjøret med statstjenestemennene og de kommunale tjenestemenn. Det forutsettes for øvrig at det oppgjør som skal inngås mellom Norges Fiskarlag og staten tar hensyn til de tiltak som blir gjennomført for å moderere pris- og kostnadsutviklingen rent generelt.

Konsumprisindeksen 15. mars i år ligger 9,9 poeng eller 7,8 prosent høyere enn ett år tidligere. Dette understreker i høy grad alvoret i den pris- og kostnadssituasjon vi er oppe i.

Utvalget har funnet å ville konsentrere sine forslag om utviklingen fra april i år til april neste år, da gjeldende to-årsavtale mellom Landsorganisasjonen og Norsk Arbeidsgiverforening utløper.

Utvalgets forslag tar sikte på å bringe prisstigningen i de kommende tolv måneder vesentlig ned sammenholdt med det en ellers ville ha fått. Akkurat hvor mye ned kan utvalget ikke med sikkerhet fastlegge. Etter grove anslag bidrar vedtaket i valutakursaken og de tiltak som har direkte tilknytning til indeksoppgjøret til å dempe veksten i konsumprisindeksen framover med tre til fire indekspoeng. Imidlertid har Landsorganisasjonen og jordbrukets organisasjoner ønsket en sikkerhetsventil for det tilfelle at prisene kommer til å stige sterkere enn regnet med. Det er derfor forutsatt økte subsidier eller andre støttetiltak dersom indeksen pr. 15. september 1973 overstiger tallet 140,3, d.v.s. 3,3 poeng. For å redusere risikoen for at prisstigningen blir større enn langt til grunn i utvalgets opplegg, vil Norsk Arbeidsgiverforening ta initiativet til å begrense ikke-tariffmessig lønnsglidning. LO vil på sin side også medvirke med dette for øye. Dersom det modererte indeksoppgjør skulle føre til større lønnsbildning, vil effekten av den operasjon som nå forestår bli svekket.

Utvalget vil peke på at den betydelige pris- og kostnadsstigning vi har hatt i løpet av de seinere årene i seg selv kan være en

inflasjonsdrivende faktor. Det kan være skapt psykologiske reaksjoner som har en uheldig virkning på prisutviklingen. Det kan være skapt forventninger om at den sterke prisstigningen vil fortsette, slik at en nærmest tar som en selvfølgelig ting at pristillegg til stadighet skal gjennomføres, noe som igjen utløser krav på lønns-tillegg og andre kompenserende tiltak.

Utvalget anser det for av betydning at det som et ledd i det opplegg som nå foreslås mot pris- og kostnadsøkningen blir gjennomført en kampanje med sikte på å få til en endret holdning til hele pris- og kostnadsutviklingen. Som ledd i de tiltak som utvalget for øvrig foreslår burde det være mulig å oppnå visse resultater med en slik aksjon. Det anbefales derfor at Regjeringen tar et initiativ overfor alle store interesseorganisasjoner, ikke bare de som er med i kontaktutvalget, men også slike som Norges Industriforbund, Norges Handelstands Forbund og andre, med sikte på å innlede et samarbeid mellom alle interesserte parter om at alle hver på sin plass går inn for å få til en endret holdning til prisutviklingens problemer.

Utvalget peker i den forbindelse på at det også vil spille en vesentlig rolle om massemediene og pressen engasjerte seg i en sak som dette.

Ad hoc-utvalget har som tidligere omtalt oppfattet sitt mandat til å være tidsbegrenset, og i første rekke knyttet direkte til indeksoppgjøret. Pris- og kostnadsproblematikken på lengre sikt forutsettes behandlet på grunnlag av innstillingen fra Skånland-utvalget. Nærværende utvalg vil imidlertid allerede nå peke på betydningen av at man i årene framover tar sikte på en mer moderat stigning i de offentlige utgiftene, slik at de blir bedre tilpasset veksten i nasjonalproduktet. Det betyr at det blir nødvendig å redusere ambisjonsnivået i offentlig virksomhet både når det gjelder tempo og standard i utbyggingen, og samtidig at det nå gjennomføres en langt strengere vurdering av bestående offentlig virksomhet.

En av grunnene til at utviklingen av den disponible realinntekt har vært skuffende er at det offentlige ved hjelp av skatter og avgifter har overført en meget stor del av økningen i nasjonalinntekten til de yrkespassive og til finansiering av fellesoppgavene i samfunnet. I 1972 økte dessuten landet disponible realinntekt meget lite på grunn av forverring i bytteforholdet overfor utlandet. Selv om de yrkesaktive og deres organisasjoner er villig til å gi høy prioritet til de trygdene og til fellesoppgavene, krever de likevel selv å få en rimelig del av økningen i nasjonalinntekten. Utvalget er av den oppfatning at en snarest bør få i stand et

politisk samarbeid som tar sikte på å få tatt ut poster i de offentlige budsjetter som er kommet inn på budsjettene tidligere, men som ikke lenger kan sies å være høyt prioritert.

Gjennom nasjonalbudsjetteringen skjer det en planmessig fordeling av de realøkonomiske ressursene på privat og offentlig konsum og investeringer. I denne sammenheng bør en også ta sikte på en mer samordnet fordeling av økningen i nasjonalinntekten for lønnstakere, bedrifter, trygdene og det offentlige.

I overensstemmelse med avtalen mellom LO og NAF, og etter drøftinger mellom medlemmene av Regjeringen og partene om 250 millioner kroner på årsbasis til subsidier og andre støttetiltak, har Regjeringen fremmet forslag for Stortinget om nødvendige bevilgninger for 1973. Det tilrås at ca. 50 millioner kroner settes inn fra 1. mai, mens ca. 180 millioner kroner brukes fra 1. juli for å begrense priseffekten av jordbruksoppgjøret, og at ca. 20 millioner kroner nyttes til å motvirke prisstigningen på importert matmel. I tillegg til dette kan jeg vel her, i en lukket foramling, også si at man vil bruke et mindre beløp på posten «ymse tiltak». Visse takstøkninger for Norges Statsbaner og statsstøttede ruteselskaper, som ellers ville ha vært en følge av indeksoppgjøret, sløyfes.

Det er fremmet forslag for Stortinget om en reduksjon av utgiftene på statsbudsjettet for 1973 på 100 millioner kroner. Jeg vil gjerne få legge til her, at når det gjelder spesielt dette med reduksjonene av utgiftene på statsbudsjettet, må det håndteres på en slik måte at man ikke opplever arbeidsledighet. For å sikre at en oppnår en mer moderat prisstigning fram til våren 1974 er det også viktig at det ikke oppstår nye prisstigende impulser som følge av stats- og trygdebudsjettet for 1974. Utvalget forutsetter at utgiftsøkningen for 1974-budsjettet settes slik at det blir realøkonomisk dekning for en rimelig vekst av de yrkesaktives forbruk. De prisdempende tiltak som opplegget ellers inneholder og avgjørelsen om kursen på den norske krone, forutsetter å slå ut i lavere kompensasjonsprosent ved inntektsoppgjørene. Partene er blitt enige om at en kompensasjonsprosent på 45 skal legges til grunn. For hvert poeng eller deler av poeng som indeksen pr. 15. september 1973 overstiger 140,3, forutsetter en økning i subsidiene for tiden fram til avtaletidens utløp svarende til 175 millioner kroner pr. poeng på årsbasis.

Norsk Arbeidsgiverforening med Landsorganisasjonens medvirkning vi ta initiativ med sikte på å begrense ikke-tariffmessig lønnsglidning.

Det har også vært pekt på en kampanje for endret holdning

til pris- og kostnadsstigningen. Her menes det fra utvalgets side at det snarest mulig bør settes i verk en kampanje med sikte på både å hindre unødvendig prisforhøyelser og å bryte den inflasjonstenkningen som har festet seg både i næringslivet og hos publikum. Regjeringen bør ta initiativ til et opplegg hvor alle parter som kan medvirke blir trukket inn. Her er det da pekt på interesseorganisasjoner i nærings- og arbeidslivet og forbrukerorganisasjonene.

Utvalget forutsetter dessuten at det gjennomføres en mest mulig effektiv overvåking av pris- og avanseutviklingen for å oppnå de tilsiktede virkninger. Forhøyelser som prismyndighetene finner unødvendig bør tas opp med sikte på at prisene blir satt ned.

Når det gjelder tiltak på noe lengre sikt, har utvalget allerede pekt på Skånland-utvalget som tar opp de mer langsiktige pris- og inntektsproblemer. En nødvendig forutsetning for at et langsiktig opplegg skal bli vellykket er at utgiftsstigningen på de offentlige budsjetter blir dempet og at det i den økonomiske planleggingen blir gitt realøkonomisk rom for en rimelig vekst i de yrkesaktives levestandard.

Utvalget tilrår at det etableres et politisk samarbeid med sikte på å få tatt ut av de offentlige budsjetter tiltak som ikke lenger har tilstrekkelig høy prioritet når hensyn tas til ønskeligheten av å dempe veksten i statens utgifter og veksten i skatter og avgifter.

Landsorganisasjonen har videre tatt opp spørsmålet om reduksjon av merverdiavgiftene på matvarer. En utredning utarbeidet av et internt utvalg i Finansdepartementet blir trykt i nær framtid. Utredningen ble stilt til disposisjon for ad hoc-utvalget. Det ble klart at et for dyptgående inngrep i merverdisystemet ikke var teknisk mulig som et direkte ledd i indeksoppgjøret, uansett standpunkt til realiteten i saken. Fra Regjeringens side er det understreket at en lavere sats på et så vidt varespekter som matvarer vil skape store finanspolitiske og tekniske vansker. På denne bakgrunn har Landsorganisasjonen foreslått at avgiften fjernes eller reduseres på visse klart definerte og sosialt begrunnede matvarer innenfor områder hvor produksjon og omsetning er organisert slikt at forholdet praktisk og kontrollmessig ligger til rette for avgiftsmessige særordninger, og at det videre arbeid med merverdiavgiften legges opp slik at slike avgiftsreduksjoner eller fritak kan gjennomføres fra 1. januar 1974. Regjeringen er innstilt på at de tekniske og administrative spørsmål i denne forbindelse utredes snarest slik at særordninger som nevnt kan gjennomføres fra 1. januar 1974. Eksisterende og foreslåtte subsidiebeløp må i tilfelle samordnes med en slik reduksjon i merverdiavgiften som nevnt.

Om dette ikke går inntil 1. januar 1974 har man fra Landsorganisasjonens side klart gitt uttrykk for at subsidiebeløpene gjelder inntil tariffrevisjonen neste år.

Når det så gjelder det meglingsforslag som foreligger, og som dere har foran dere, så skulle det i og for seg ikke være noen grunn til å kommentere det videre.

Jeg vil kort bare gi uttrykk for at 45 prosent gir 58 øre pr. time, 24,65 for ukelønte og månedslønte 106,70. Det som selvfølgelig har betydning i denne saken, er at denne ordningen med de subsidier som jeg har pekt på, for det første vil gi oss en mindre prisstigning, den vil videre gi større muligheter for konkurranseevne for alle våre dårligst stilte bedrifter og bransjer, den vil sikre oss alle en minst like god ordning som om vi hadde forhandlet på vanlig måte og kommet ut med ca. 70 prosent kompensasjon. Dere har fått noen papirer foran dere i forbindelse med meklingsforslaget. De bare illustrerer for å gjøre det lettere å se det hele. Dere vil se på kurvene når det gjelder vanlig kompensasjonsgrad — prisutviklingen der, når det gjelder 45 prosent + de subsidiene jeg her har pekt på — hvilket prisutslag det vil gi, riktignok i prosenter. Omregnet vil det holde stikk det som jeg har sagt innledningsvis når det gjelder omregning i poeng, ett sted mellom tre og fire indekspoeng.

Når det gjelder den disponible realinntekt vil dere også se at den kombinasjon vi har valgt vil — under forutsetning av at de prognosene holder — gi oss en gunstigere utvikling når det gjelder diponibel realinntekt. Med den garantiklausul som vi har pr. 15. september, har vi i det store forhandlingsutvalget da disse forhandlingene var over og vi fikk vite hva myndighetene ville legge inn av subsidier, funnet å kunne gi en enstemmig anbefaling om å godta denne indeksregulering.

Sekretariatet behandlet situasjonen umiddelbart etterpå, og Sekretariatet innstilte enstemmig på at indeksreguleringen 1973 godkjennes. Jeg vil med dette legge fram innstilling og anmode Representantskapet, som i henhold til tariffavtalen av 1972 er det forum som skal vedta dette indeksforslaget, om å godkjenne resultatet.

N. R. Mugaas, Statstjenestemannskartellet:

Det kan etter den inngående analyse av indeksoppgjøret som LO's formann kom med, bare være grunn til noen ganske få faktiske opplysninger fra min side.

Da vi forhandlet i 1972 og gjorde avtale om en tariff for tidspunktet 1972—74, tok vi utgangspunkt i at vi innenfor den offentlige sektor

skulle få en tilnærmet lik lønnsutvikling for de statsansatte som lønnsutviklingen innenfor det private næringsliv. På grunn av forskjellen i selve tariffsystemet, med en spredning i tariffen som går 1972—74, tok vi utgangspunkt i at vi innenfor den offentlige sektor fra 20 000 til 90 000 kroner, måtte vi finne visse andre former for å løse innenfor det private arbeidslivet, og vi måtte også bruke andre reguleringstall. Totalt sett kom vi i 1972 likevel ut med et tariffoppgjør som var tilnærmet og nokså nøyaktig likt det man fikk i den private sektor. I denne tariffavtale har vi et innebygd tillegg på 1,6 prosent fra 1. mai dette året pluss en fortjenesteutviklingsgaranti på 2 prosent. Disse tallene er tilpasset det innebygde tillegget på 20 øre i industrien og fortjenesteutviklingsgarantien på 50 øre.

Forhandlingene i statsoppgjøret tok til den 9. april og ble avsluttet samme dagen. Forhandlingene her var utelukkende en tilpassing til oppgjøret mellom Landsorganisasjonen og Norsk Arbeidsgiverforenings forhandlingsresultat, og bygger på de samme premisser som LO-formannen redegjorde for i sin innledning. Indekstillegget er 3,5 prosent, som utbetales fra 1. mai. Vi har imidlertid et gulv i oppgjøret, nemlig en bestemmelse vi har hatt ved alle indeksreguleringsavtaler etter krigen, og som går ut på at ingen skal få mindre enn det øretillegg som blir avtalt mellom Landsorganisasjonen og Norsk Arbeidsgiverforening. På årsbasis blir derfor minste indekstilletget 1280 kroner. Det utgjør for de laveste lønssatsene i regulativet 5,5 prosent, og så faller prosentatsen ned til 3,5 på topplønnen for en fagarbeider i staten som før denne reguleringen lå på 35 900 kroner. For de høyere lønssatsene er all regulering foretatt med 3,5 prosent.

Vi får derfor i statssektoren et kronebeløp som er større enn det som utbetales på gjennomsnittet innenfor det private næringsliv, men det har som jeg sa innledningsvis sammenheng med forskjell i lønssystemer og med forskjell i oppgjørsmetoder. Den gjennomsnittlige lønnsutviklingen for de statsansatte vil i denne tariffperioden, basert på 45 prosent kompensasjon, gi mellom 18 og 19 prosent lønnsforbedring eller rettere sagt inntektsutvikling for de statsansatte når vi regner med virkningene av arbeidstidsforkorting pr. 1/7 -73 og virkningen av visse tillegg som utbetales for søn- og helgedager i den totale inntektsutviklingen.

De som bare får det generelle tillegget, 5,7 prosent fra 1. mai 1972 og 7,2 prosent fra 1. mai dette året, vil uansett prisstigningen framover, eller rettere sagt, dersom prisstigningen blir slik som prognosene viser, komme ut med en disponibel realinntekt som er den samme fra 1. mai 1974 som den var pr. 1. mai 1972. For statstjeneste-

menn som gjennomsnitt betraktet, blir det imidlertid noe lysere, slik at vi kan regne med en gjennomsnittlig forbedring av den disponible realinntekten på 2 prosent over hele tariffperioden.

Organisasjonene for de statsansatte, hvorav Statstjenestemannskartellet representerer mellom 52 og 53 prosent av alle organiserte innenfor staten, har hatt ett møte med ad hoc-utvalget og to forberedende møter med representanter for Forbruker- og administrasjonsdepartementet, hvor vi har gjennomgått de beregninger og de forutsetninger som ble lagt fram for ad hoc-utvalget, og som Aspen-gren har redegjort for.

Da vi ble klar over at det begynte å nærme seg slutten på forhandlingene mellom Landsorganisasjonen og Norsk Arbeidsgiverforening, fikk vi avtalt forhandlingsmøte med staten og foretok den tilpasningsforhandling som jeg har redegjort for.

Opgjøret i statssektoren bygger derfor helt og fullt på oppgjøret mellom Landsorganisasjonen og Norsk Arbeidsgiverforening og er knyttet til nøyaktig de samme betingelser som Landsorganisasjonens forhandlingsutvalg har knyttet til oppgjøret.

I forbindelse med dette årets indeksoppgjør har man jo forsøkt å finne fram til løsninger på en noe annen måte enn tidligere. Innenfor Kartellets kompetente organer har det vært full tilslutning til den linje som har vært fulgt ved årets oppgjør, med tanke på at man skulle komme fram til en vri på utviklingen slik at vi kunne få en noe mer gunstig utvikling av disponibel realinntekt for de vanlige lønnstakerne.

Når det er sagt, vil jeg få lov til, mens jeg har ordet, også å minne om at vi må vise en ganske stor nøkternhet i våre videre diskusjoner omkring alle de problemer som er knyttet til bl. a. en reduksjon i den offentlige virksomhet, i det offentlige forbruket. En ikke uvesentlig del av vår velstandsøkning i etterkrigstiden og også i tiden framover, vil komme som følge av en utvidelse av fellesgodene.

Som representant for de statsansatte vil jeg imidlertid underskrive meget sterkt det som er blitt sagt, nemlig det ansvar som påligger hver av oss til å prioritere forbruket på en fornuftig og skikkelig måte, og også å ivareta de midler som stilles til disposisjon. De mange statsansatte som er tilsluttet Landsorganisasjonen vil jo hver på sitt arbeidsområde her være med å forbruke og disponere og forvalte mye av det som bevilges og brukes over statsbudsjettet, og vi er oss fullt klart det ansvar som måtte ligge i den delen av vår virksomhet.

Kartellestyret behandlet indeksoppgjøret i møte i går, og gir det sin enstemmige tilslutning og anbefaler Representantskapet i Landsorganisasjonen å gjøre det samme.

Arne Born, Norsk Kommuneforbund:

Jeg tror at vi i dagens situasjon, som er nokså spesiell, må vurdere det man har gjort i Sekretariatet ut fra den synsvinkel at vi har satt oss nye mål i forbindelse med et indeksoppgjør. Vi forsøker å bruke nye midler, og vi vil også da gi LO's medlemmer nye muligheter. Det vil igjen slå ut slik at samfunnet vil komme bedre ut av den situasjonen vi er oppe i. Vi har vurdert denne situasjon i vårt forbundsstyre ved flere anledninger. Vi har på et tidlig tidspunkt gitt en uttalelse som vi fortsatt bygger på. Vi har i dag også vurdert selve forslaget. Det er jo veldig enkelt å si det uten å nevne tall, at vi i den offentlige sektor har den samme lønnstabell. Det er litt divergerende i Oslo kommune, men i sammenheng blir det det samme.

Jeg tror at vi nå er kommet inn i en situasjon, og jeg tror det er nokså vesentlig det Kleppe var inne på i det store møtet vi hadde for en tid siden, hvor vi skal forsøke i fellesskap å få kontroll med dette. I vårt forbundsstyre har vi satt ned en arbeidsgruppe av prisfolk som vi har som medlemmer. Vi vil forsøke å tilføre Landsorganisasjonen en del konkrete tiltak som sikkert kan være til nytte for lønnstakerne i dette land.

Jeg tror vi skal være våkne og se litt framover. Jeg tenker ikke bare på indeksoppgjøret, jeg tenker på situasjonen i sin helhet, faglig/politisk, og jeg tror da at ved å få en seier til høsten og se dette vi nå gjør i sammenheng så vil vi sikkert kunne styrke arbeiderbevegelsen mye videre enn vi har gjort noen gang, og det sett ut fra en økonomisk og en organisatorisk vurdering.

Vi har i dag vurdert hele forslaget. Det er akseptert, og vi vil også følge opp i de linjer som er trukket opp, men vi er mer interessert i å følge opp i den utvikling som kommer til å skje i ad hoc-utvalget, kontaktutvalget, og håper fortsatt på et sterkt og godt samarbeid med LO i denne sak.

Jeg vil da anbefale våre 91 000 medlemmer på vegne av vårt forbundsstyre å godta forslaget, og jeg henstiller til Representantskapet å gjøre det samme.

Olav Bratlie, Papirindustriarbeiderforbundet:

Det ble nevnt av formannen ved åpningen av møtet her at Papirindustriarbeiderforbundets hovedstyre eller landsstyre var til stede her. Det er ikke slik å forstå at vi har bedt om å få noen slags særbehandling når det gjelder orientering. Det var nemlig slik laget at vi hadde innkalt vårt forbundsstyre til kl. 11 i dag, vi skulle ha møte i dag og i morgen, og for å rekke med de sakene vi

skulle ha, så søkte vi da LO om å få være til stede her, og det takker vi for.

Når det gjelder dette oppgjøret som vi nå har gjennomgått, og det som har gått forut for dette, så har vi vel neppe hatt noe lønnsoppgjør som har skapt så mye aktivitet og virksomhet, ikke bare innenfor vår egne rekker, men også hvor det offentlige har vært med i de utredninger som er foretatt. Vi har hatt det såkalte ad hoc-utvalget, som har sittet sammen i lengre tid, og vi har også hatt et rådgivende utvalg av representanter fra vår side til støtte for de av våre representanter som har sittet i dette ad hoc-utvalget, og der har vi hatt representanter fra det vi kaller «grasrota». Det har vært flere fra forskjellige bedrifter, fra forskjellige industrier som har vært med i dette såkalte rådgivende utvalget, som da har vært behjelpelig med å framholde sitt syn, som da igjen representanten fra LO har hatt som styrke i det arbeidet som har vært utført i utvalget.

Vi hadde også saken i felles forbundsstyremøte 29. mars, hvor LO's forslag til linje ved oppgjøret ble lagt fram. Det fikk en enorm stor tilslutning da forslaget ble framlagt til votering. Blant 300 frammøtte forbundsstyremedlemmer var det bare 6 som stemte imot den linje som skulle legges i forbindelse med dette indeksoppgjøret. Det gjaldt et *kombinert oppgjør*. Vi var enige om at vi ikke skulle bruke «pakkeløsning». Hvorfor skulle vi bruke kombinert oppgjør og gå bort fra det som har vært det vanlige tradisjonelle oppgjør som vi har hatt både når det gjelder vanlige tariffrevisjoner og når det gjelder indeksforhandlinger? Vi vet jo hvordan det ville ha blitt ifølge de beregninger som er foretatt. Ifølge vanlig praksis og erfaring får vi ikke så rent små prishopp når det har vært regulering av lønningene. Det har selvfølgelig vært nødvendig i mange tilfeller, men vel i enkelte tilfeller ikke så nødvendig. Det skyldes selvfølgelig forskjellige årsaker, også årsaker som vi her hjemme ikke har noe herredømme over.

Stigningen i importprisene har vi lite herredømme over. Så er det da selvsagt årsaker her hjemme som gjør at vi får disse store prishoppene, og det har da vært noen av de største vi har hatt i noen tariffperiode. Videre er det andre ting som vi som tillitsmenn enten vi står på en bedrift eller vi sitter i et forbund i LO, har plikt til å se hen til. Det gjelder de arbeidsplassene hvor våre medlemmer arbeider. Vi har plikt til å sørge for at disse bedriftene har en lønnsevne, at de kan betale ut de lønningene som tariffene tilsier. Det er mange industrivirksomheter som er såkalt konkurranseutsatte, og vi har nå fått dette med devalueringen, som også har vært et slag for de som selger på det internasjonale marked, og hvor prisene vanligvis

fastsettes i dollar og pund. Det er ikke bare papir som selges i den valutaen. Det er også andre eksportprodukter, enten vi snakker om aluminium eller fiskehermetikk eller hva som helst, så er det vanligvis de to myntartene disse produktene selges i. Så har vi da i tillegg til det fått at våre konkurrentland, som f. eks. Sverige, Finland og andre som har devaluert, har en langt bedre utgangsstilling enn en likeartet industri her hjemme.

Dette er ting som veier nokså tungt når en skal ta stilling til hvilken oppgjørsform en skal ha ved denne revisjonen.

Enda en ting, som kanskje kan høres litt rart ut, men som Højdahl nevnte i det siste møte vi hadde i Sekretariatet sammen med forhandlingsutvalget, det er prisdempende tiltak. Om vi f. eks. får til subsidier som skal dempe prisene med 2, 3 eller 4 poeng, så betyr det i realiteten full kompensasjon for lønnsakerne. Det er en soleklar ting som en vel kanskje ikke har tenkt over i første omgang, men som da Højdahl nevnte i det møte vi hadde: Den stigningen vi ville ha fått hvis vi skulle ha fulgt et tradisjonelt oppgjør, ville ha gitt en stigning i disponibel realinntekt på 1,4 prosent, mens dette kombinerte oppgjøret vil gi en økning i disponibel realinntekt på 2,2 prosent. Det er jo *det* som er avgjørende. Det er ikke avgjørende hvor stor mengde penger vi har i pungen, det avgjørende er hva vi får igjen for disse pengene.

Så er det vel første gang vi har gjennomført et indeksoppgjør med indeksbestemmelser som vi har fått denne gang, i og med at det er tatt med i dette meklingsforslaget at hvis indeksen pr. 15. september 1973 har steget over 140,3 poeng, så skal det settes inn subsidier med 175 millioner pr. poeng. Og det er også regnet deler av poeng, slik at de 175 millionene pr. poeng, betyr 17,5 millioner pr. tiendedels poeng som indeksen i tilfelle måtte stige, og som en da skal ha kompensasjon for.

For skiftarbeiderne vil meklingsforslaget gi 62 øre, og for de som da har prosentberegning for søndagsvaktene, vil disse 62 ørene øke til rundt 70 øre, det vil det i hvert fall bli for papirindustrien.

Ellers vil jeg her som i forhandlingsutvalget og i Sekretariatet anbefale at vi vedtar dette forslaget som nå er framlagt. Vi har hatt med to fra arbeidsplassen i dette forhandlingsutvalget, som vi har hatt ved de senere tariffrevisjonene. Vi har hatt med en kvinne som ikke bare har representert kvinnene, men som også har representert de lavtlønte. Vi har hatt med en mann fra en industribedrift som har mye skiftarbeidere, og jeg tror de kan underskrive at de som har vært toppforhandlere, toptillitsmenn i LO, de har gjort en enestående god innsats for å få til det som i dag foreligger og som skal avgjøres her i dette møtet.

Otto Totland, Handel og Kontor:

Det tar tid for mange å fordøye det som er nytt, og det er et fullstendig nytt opplegg og resultat en har fått ved disse indeksforhandlinger i forhold til tidligere. På samme måte som før har man fått en rekke forslag fra fagforeningene hvor de krever 100 % kompensasjon, og har tatt sikte på at man da skulle ha forhandlinger bare med Norsk Arbeidsgiverforening, ikke med staten. Det er jo ikke det som har skjedd. Det som har skjedd er jo en tredeling, et kombinert oppgjør — jeg tror ikke vi skal snakke om pakkeløsning — et kombinert oppgjør hvor LO, Norsk Arbeidsgiverforening og staten er inne i bildet. Oppgjøret har form av delvis kompensasjon for prisstigningen, men også subsidietiltak fra statens side som kom inn i bildet etter at meklingen var overstått.

Hva er det som skiller denne situasjon fra tidligere oppgjør? Jo, det er fire hovedpunkter en bør nevne. For det første er det en betydelig sterkere prisstigning det siste året enn før. LO-formannen nevnte at prisstigningen var på 9,9 poeng eller 7,8 prosent, og det er omtrent det dobbelte i prisøkning av gjennomsnittet for 1960-årene. Det er det ene.

For det andre har nettopp dette ført til at man har mindre disponibel realinntekt enn tidligere.

For det tredje en rekke driftsinnskrenkninger i industrien har funnet sted det siste året, og sist, men ikke minst;

Jeg tror som følge av dette, at folk tenker i noe andre baner enn før. De er klar over at det ikke er så enkelt dette med å presse det største indekstillegg ut av arbeidsgiverne og at det i og for seg alene fører til reallønnsstigning. Mange er av den oppfatning at er det nå riktig å fortsette på den gamle linjen, vil ikke bare dette bety en økt prisstigning i løpet av kort tid hvis man får et indekstillegg nå? Bare på tradisjonelt vis vil det innebære at prisstigningen spiser opp lønnstillegget, indekstillegget. Det er vel det som gjør at det er noe lettere å slå inn på nye baner nettopp fordi det er så mange folk som resonnerer over dette. Jeg tror jeg gjerne vil sette spørsmålsteget ved at vi især det siste halvåret så ofte snakker om disponibel realinntekt. Jeg er ikke helt overbevist om at vi for framtiden bare skal bruke det uttrykket. Det er noe nytt. Tidligere var det jo slik at vi snakket om reallønnsstigning, og det var forskjellen mellom prisøkning og lønnsøkning. Nå sier man disponibel realinntekt, og hva er det? Jo man trekker ikke bare fram dette med priser, men også hva som er igjen når skattene er betalt i forhold til lønningene, og det er vel mye i det. Men det en skal være oppmerksom på er at de som først og fremst er ivrig for å bruke

dette uttrykket disponibel realinntekt i forhold til dette med real-lønnsstigning, det er jo de høyest lønte. Det er jo typisk at de som først og fremst har kjempet for denne linje er Embetsmennenes Landsforbund. Det er et spørsmål om man ikke bør sette seg ned og vurdere hvorvidt det er riktig å bare snakke om disponibel reallønnsstigning. Jeg tror nemlig at det kan være slik at hvis man bare går over til å bruke disponibel realinntekt, så er det ikke sikkert at det er en fordel for de lavest lønte.

Derfor synes jeg vi skal vurdere dette noe senere når en har falt til ro etter at disse indeksforhandlingene er tilendebrakt.

Det er fra statens side snakk om subsidier og støttetiltak. Jeg vil skynde meg å si at med støttetiltak menes der ikke prisstopp. Der menes da andre tiltak, bl. a. skattetiltak, som det er nevnt så mye om. Jeg vil gjerne gjøre oppmerksom på det fordi at i vårt forbund er vi i den situasjon at vi har vært uheldige med de tidspunkter prisstoppen er kommet på, og hvis støttetiltak nå skulle bety prisstopp, så står jo vi i en nokså vanskelig situasjon. Forholdet er at vi sannsynligvis skal ha indeksforhandlinger allerede om en måned. Den røde streken innenfor varehandelen er 137,1. I dag er den 137,0 — mars-indeksen. Prognosene viser at den antagelig neste måned vil være 137,6, og da vil vi oppta forhandlinger både med Handelens Arbeidsgiverforening og Kooperasjonen for å få et indekstillelegg. Men ikke nok med det. Vi skal revidere avtalen i september i år, slik at vi får to forhandlinger, en indeksforhandling i mai og så kommer selve tariffrevisjonen i september/oktober måned. Derfor var vi så interessert i å vite hva dette med støttetiltak innebar.

Ved siden av indeksoppgjøret mellom partene så er det subsidier og støttetiltak, men jeg vil også peke på den røde streken på 140,3, som man da har beregnet for september 1973. Det kan være at prisene øker i sterkere grad enn prognosene. Det er ikke alltid prognoser holder stikk, det vet vi jo alle. Derfor skal staten sette inn midler som betinger 175 millioner kroner på årsbasis hvis prisene stiger over 140,3. Altså hele poeng er det her snakk om for 175 millioners vedkommende.

Jeg tror at dette mønsteret med indeksforhandlinger, hvor ikke bare Arbeidsgiverforeningen kommer inn, men også staten blir trukket inn, det er et oppgjør som sannsynligvis også vil skje i framtiden. Ikke akkurat etter samme mønster, men jeg tror at den linje med at bare to tariffparter gjør opp blir forlatt, at man slår inn på et annet mønster under hensyntagen til de erfaringer vi nå høster. Så jeg tror ikke det er siste gang at en gjør opp på denne måten.

Jeg tror det kan være riktig i denne sammenheng å nevne noe i

forbindelse med at staten kommer inn, som Getz-Wold nevnte på Norges Banks representantskapsmøte i februar. Han sier, jeg siterer: «Utviklingen reiser også spørsmålet om hva som kan gjøres for å hindre at storting og regjering på den ene side og de organisasjoner som deltar i lønns- og inntektsoppgjørene på den annen side, følger innbyrdes uforenlige mål, og gjør bruk av virkemidler som i stor utstrekning motvirker hverandre. For å unngå eller begrense slike konflikter, bør myndighetene kunne godta at organisasjonene får innflytelse på de vedtak som treffes når det gjelder skattelegginger og bevilgninger. Organisasjonene på sin side bør til gjengjeld kunne godta at myndighetene får innflytelse på de avtaler som treffes under lønsoppgjørene.»

Det er vel ikke urimelig å tro at det er i disse baner en for framtiden må føre forhandlingene. Handel og Kontor hadde forbundsstyremøte mandag, og vi gikk i gjennom dette forslaget, og uten at det ble truffet noe vedtak på forbundsstyremøtet, for det skal jo LO's representantskap gjøre, så ga de som var til stede i møtet uttrykk for at denne måten å gjøre opp på var fornuftig i den situasjon vi nå er i. Derfor vil vi anbefale dette forslaget.

Fritz W. Hannestad, Norsk Forbund for arbeidsledere og tekniske funksjonærer:

Det er i og for seg ikke selve meklingsforslaget jeg har tenkt å ta for meg, men en del synspunkter som har kommet fram ved dette indeksoppgjøret, synspunkter som selvfølgelig er «innbakt» i selve meklingsforslaget, men kanskje også kommet av den diskusjon som har vært blant de organiserte. Jeg skulle anta med nokså stor sikkerhet at før dette indeksoppgjøret har vel en del den samme erfaring som jeg har, at når vi har diskutert det kommende indeksoppgjør, så har det vært sterkt framme i diskusjonen: Nå må Landsorganisasjonen ta skritt til å få dempet prisene! Jeg skulle også anta at de som har fått skriftlige resolusjoner fra sine fagforeninger også har sett av de uttalelsene som er kommet at det nærmest har vært et oppdrag til Landsorganisasjonen ved dette indeksoppgjøret å finne former for at prisene blir dempet. Det er vel da dette som i og for som er grunnen til at man finner fram til et kombinert oppgjør.

Jeg tror jeg kan si det slik at reaksjonen fra medlemmene rundt på arbeidsplassene og i fagforeningene og på andre steder hvor man har diskutert indeksoppgjøret, har vesentlig gått på dette med prisene.

La meg også nevne noe man har streift inn på i forbindelse med den diskusjon som hittil har vært. Det er forholdet til de lovgivende myndigheter. Det er klart at et fremtidig tariffoppgjør og fremtidige

indeksreguleringer, det er vel ingen som tror at det er et isolert forhold mellom partene i arbeidslivet, slik som samfunnet utvikler seg. Vi vet at lønnsoppgjørene er en vesentlig del som tilpasses hele maskineriet i samfunnet, og det er soleklart at det ikke er et isolert forhold mellom NAF og LO.

Rent personlig og med utgangspunkt i dette som Born var inne på når det gjelder høstens valg, så vil jeg gjerne understreke det når partiformannen sitter her: det er et inderlig håp om at det må bli en politisk seier for Det norske Arbeiderparti, slik at vi kan få en politisk partner å samarbeide med som kan og som skjønner de problemene som fagbevegelsen står overfor i fremtidige tariffoppgjør og eventuelle fremtidige indeksoppgjør.

Det er en annen ting jeg også vil nevne et par ord om. Det er dette med lønnsomheten til bedriftene. Vi som har vært med i bevegelsen gjennom mange år, vi vet det aldri har vært god latin å snakke om lønnsomheten til bedriftene. Det er noe vi har skjøvet til side og nærmest sagt at det raker oss ikke. Men det er klart at i fremtidens industrisamfunn, og med den målsetting vi setter oss gjennom høytidelige deklarasjoner, resolusjoner, sett i forhold til den faglige og politiske del av virksomheten, så er det klart at lønnsomheten ved bedriften vil spille en meget stor rolle fordi de organiserte arbeidstakere er avhengig av at de arbeider i en bedrift som er lønnsom, og som har en lønnssevne som kan bedre og til enhver tid sikre skikkelig levestandard for arbeidstakerne. Og jeg håper inderlig at dette begrepet om bedriftenes lønnsomhet også blir en vesentlig del av diskusjonen ved de fremtidige tariffoppgjør.

Det var stort sett disse tre ting jeg ville streife litt inn på. Meklingsforslaget har vi jo hatt anledning til å gi uttrykk for både i forhandlingsutvalget og i Sekretariatet, så det skal jeg ikke beskjeftige meg med, men under disse forutsetninger som her er nevnt fra formannen som innledet om dette, vil jeg anbefale at Representantskapet sier ja, og enstemmig ja, til det foreliggende forslag.

Osvold Olsen, Vest-Agder:

Den siste taler sier at det er kommet utallige resolusjoner og uttalelser om at LO må være med og dempe prisene, men det er vel ikke noe særskilt som har hendt i år. Det er vel noe som har gått igjen fra år til år. Når han da absolutt også sier, det vil jo da være avhengig av en regjering utgått fra Arbeiderpartiet, stemmer det vel da ikke med det som Aspengren innledet med å si, at dette indeksoppgjøret er jo bedre enn det vi tidligere har hatt.

Det med disponibel realinntekt blir nå lansert som noe nytt. Det

ble fremmet et forslag for Representantskapet her for ca. 2 år siden at vi skulle utarbeide en form for materiell, som et hjelpe-materiell for forhandlinger med motparten, som da kunne fortelle at vår kjøpeevne var en helt annen enn statistikken viste. En har ikke da hørt noe fra Sekretariatet. Det ble enstemmig vedtatt at den skulle oversendes Sekretariatet. En må jo regne med at den har vært behandlet, men det har i hvert fall ikke kommet ut noe skriftlig til medlemmene om resultatet, enten Sekretariatet mente det var brukbart eller ikke.

Situasjonen fra 1960 og fram til i dag har jo ikke vært bra i det hele tatt for oss. Heller ikke årene 1962—63, der gikk vi ned fra 13 042 til 13 028 i disponibel realinntekt, og da hadde vi faktisk en arbeiderpartiregjering.

Når det da er sagt at det er vanlig med 70 %, og at dette da skulle være godt oppgjør, skal det være vanlig når en har krav på 100 å slå seg til ro med 70 for evig tid? Det er klart vi må gå nye veier. Vi må bruke vår innflytelse med den sterke organisasjon vi har. Men hva er gjort? Vi vet at Regjeringen Bratteli hadde tanke om å fremme forslag om å beskatte rederstanden i sin glansperiode. Det ble trukket tilbake. Hvorfor vet man ikke. I dag ser man hvordan rederstanden øser millioner ut i oljesektoren, som staten kunne ha god bruk for i denne anledning. Det er sagt fra mange, mange hold, fra grasrota og oppover, at det militære, hvorfor så mye penger? Når vi vet det går millioner bare i sløsing. Nå taler jeg av egen erfaring fra Heimevernet. Ved slutten av øvelsen må man ligge og øse ut resten av ammunisjonen for at budsjettet skal bli like stort neste år. Vi snakker om at vi skal få folk inn i kommunestyrene, og da også på Stortinget, som skal være med å spare. Men hva med alle de bygg som representanter i kommunestyrene vedtar å bygge, alle de monumentene som blir stående der. Eller f. eks. de kommunalt ansatte. Når de søker om kurs gjennom kommunen, så blir det nytt NITO-kurs som er dobbelt så dyre som våre egne i AOF, og AOF kan legge fram vel så gode kurs som NITO kan.

En annen ting; hvis det som er oppnådd i dag skulle bli vedtatt, håper jeg de 58 ørene vil stå som ører og at det ikke kommer på papiret at det er opp til arbeidsgiveren å gjøre det om i prosenter. Det har skjedd hver eneste gang.

Jeg vil fremme forslag i tilknytning til indeksoppgjøret og vår stilling.

«På bakgrunn av det som er skjedd i årene fra 1960 til 1972 der både prisstigning og økt skattetrykk er årsak til at lønnstakerne stadig blir den tapende part, vil LO's representantskap uttale:

Uansett politisk sammensetning i regjeringen vil LO bruke sterke virkemidler for å nå sine mål.»

Finn Salomonsen, Papirindustriarbeiderforbundet:

I motsetning til foregående taler vil jeg få lov til å si følgende om regjeringssituasjonen: De senere års politiske utvikling i Norge har vist oss at samlingsregjeringer utgått av borgerlige partier ikke gir oss den politiske styring og handlekraft en regjering må ha. Jeg har heller ingen tro på at andre konstellasjoner av samlingsregjeringer kan få den samme politiske styring og handlekraft som en regjering utgått fra Arbeiderpartiet.

Når det da gjelder det forslag som er lagt fram i dag, som vi er innbudt til å vedta, vil jeg si det slik at den oppgjørsform vi nå har fått, den tror jeg er en farbar vei, slik at vi får en samordning med de politiske myndigheter. Som også formannen sa, så har en denne gang forsøkt å finne fram til ordninger som gir oss minst prisstigning. Det som var mest hensiktsmessig da, var subsidier. Hvis vi ser på side 2 i forslaget under III, så er det utgått en henstilling fra NAF om å vise størst mulig tilbakeholdenhet med prisøkninger. Vi får da bare håpe at man klarer det, slik at det ikke vil skje skjulte prisstigninger, idet man oppdager at varer har skiftet utseende, fått annet navn, som da gir grunnlag for prisøkning.

Når vi også nå vedtar det forslaget som foreligger, som jeg altså tror blir vedtatt, så vil vi få et pusterom fram til neste tarifforhandling. Jeg vil da si det slik at det pusterommet må vi forsøke å utnytte slik at vi kan komme fram til varige ordninger ved neste revisjon, for jeg tror subsidier i et visst tidsrom ikke gir oss de varige ordninger ved tariffoppgjørene.

Ut fra disse synspunkter er jeg av den formening at skal man i fremtiden klare å løse pris- og lønsspørsmålet, slik at man får en inntektsfordeling som er riktig, må organisasjonene i arbeidslivet ha en viss samordning med de politiske myndigheter, slik at politiske tiltak kan settes i verk samtidig med lønnsoppgjørene for da å sikre reallønnsforbedringer for den enkelte lønnstaker.

I den forbindelse tror jeg man gjennom beskatningen kan løse en del av denne problematikken. Jeg tror man må bestrebe seg på å få progresjonsgrenser som er tilpasset inntektsfordelingen, og at man også får minsteufradraget som kan justeres og oppføres på en slik måte at ikke bare den enkelte industriarbeider skal være bundet til slike skattemessige lover. Og det må innføres en beskatningskontroll som skaper større sikkerhet for at all inntekt kommer fram til beskatning.

Jeg vil i alle fall anbefale forslaget.

Martin Tveiten, Bergen:

Vi har fått et oppgjør som er annerledes enn det en har hatt før. Det blir interessant å se om dette virker etter de intensjoner som er lagt til grunn. Totland nevnte i sitt innlegg det nye slagordet «disponibel realinntekt». Personlig er jeg svært betenkt på den debatt som nå utvikler seg innenfor arbeiderbevegelsen. Tidligere har det vært Høyre som har vært et spesielt parti for skatteklagere. Skal vi nå i samlet flokk bli skatteklagere? Etter min oppfatning ser det ut til at det er det som nå skjer. Det ser ut for at solidaritetstanken har kommet noe på avstand. Det snakkes så mye om at skatteprogressjonen er for lav, men vår solidaritet skulle tilsi at det først måtte bli skattelette for de med lavest inntekt, og det er svært mange kamerater som ligger langt under skatteprogressjonen ennå.

Når dette oppgjøret bygger på økte subsidier, og at det er en forutsetning at det ikke skal bli økte skatter og avgifter, så vil jeg da be om at det fra LO's side blir vist stor årvåkenhet slik at ikke dette oppgjøret da skal ramme de lavest lønte. Det har så lett for å bli slik at reduksjoner på det offentliges side spesielt rammer de som har minst rygg til å bære det. Ut over dette så vil jeg anbefale det forslag som foreligger, men det må vises meget stor aktsomhet med hva som skjer rundt om både i det private og i det offentlige liv.

Osvald Løberg, Kommuneforbundet:

De orienteringer som er gitt her har framlagt mange tall og detaljer som det kanskje er vanskelig å orientere seg i i en fart. Vi har da også tidligere gjennom massemediene blitt kjent med de vesentlige ting, og det har jo da også ført til at det er blitt diskutert rundt omkring i landet. Jeg er personlig meget betenkt over det forslag som foreligger. Når jeg er betenkt, så er det på grunn av alle lønnstakere på landsbygda, der syselsettingen er svak og der det er lave inntekter. For mitt eget fylke er det jo en gjennomsnittlig inntekt på langt under 20 000, men for alle dem som også bor i det fylket er vel prisstigningen stort sett den samme som ellers i landet. Når det da med den pakkeløsningen sprøytes inn subsidier, så vil jo ikke den komme mere dem til gode som har lav inntekt enn dem som har høy inntekt. Matvarekostnadene sett i landsmålestokk er vel også noenlunde de samme på landsbygda som i byene, når en tar hensyn til alle de fraktkostnader som distriktene får og også med de varetillbud som en har på landsbygda med kanskje en vanlig liten landhandel.

Dette indeksoppgjøret faller da sammen med et tiltak fra statens side som skal gjennomføres, og jeg tenker da på bostøtteordningen, som da er kjørt opp og er omtalt som at her skal vi få visse kompen-

sasjoner. Men det er også for dem som tidligere har hatt bostøtteordninger et forferdelig nederlag. Det er jo en forholdsvis ny ordning, så detaljene er ikke kjent, men jeg har forsøkt å ta ut en prøve. En mann som har tjent 27 000 kroner og er seks i familien, han har etter den gamle ordningen fått bostøtte på 3000 pr. år. Etter den nye ordningen vil han få 1300.

Jeg har ikke tenkt å stille noe motforslag her på det oppgjøret. Til det vet jeg at denne forsamlingen er for massiv, men jeg synes likevel at det skal være sagt at jeg tror mange av lønnstakerne ute på landsbygda er meget betenkt over det foreliggende oppgjør.

Tor Aspengren:

Når det gjelder reaksjonen på vegne av de lavest lønte, er det veldig vanskelig for oss å forstå at de vil bli rammet noe særskilt fremfor de andre. Innledningsvis prøvde jeg å gi uttrykk for hvilke fordeler denne løsningen ga, og da er det vel nokså klart at de lavest lønte er stort sett på bedrifter med dårlig økonomisk rygggrad. Derfor må det være helt tindrende klart at en av de vesentlige hovedgrunner for en slik løsning som vi her har vært inne på, har jo nettopp vært å beskytte de lavest lønte og den industrien som ellers under vanlige indeksreguleringer ville ha hatt problemer med å bestå. Mange har sagt at dette med industrien, det skal vi bare gi blaffen i, men så enkelt er det dog ikke. Det finnes tillitsmenn som har ansvaret for tusenvis av medlemmer. Derfor er det til enhver tid nødvendig å kaste et øye på industrien og et øye på vår fremtidige levestandard. Vi er tross alt avhengig av vår industri. Det er den vi skal bygge videre på, det er den vi skal utvikle vår levestandard på. Jeg skal ikke si noe mer når det gjelder akkurat den delen.

De øvrige ting som en har vært inne på her, som det arbeides med på det politiske plan, skal ikke jeg ta opp.

Jeg har lyst til å si et par ord, fordi det Tveiten kom inn på har jo vi fra tid til annen også fått høre når vi har tatt opp dette spørsmålet med balanse i forholdet yrkesaktive og ikke-yrkesaktive. Jeg vil med en gang klart og tydelig gi uttrykk for at vi aldri har ment å stanse noen utvikling som gir oss muligheter til større felles forbruk. Det er mange som har oppfattet oss i Landsorganisasjonen når vi har tatt opp denne saken, som at vi har blitt skatteklagere. Jeg vil enda en gang så sterkt jeg kan tilbakevise det. Det er ikke det som er vårt utgangspunkt. Vi ønsker et stadig høyere beløp av nasjonalproduktet til fellesforbruk. Men det vi har prøvd å gi uttrykk for etter fattig evne, det har vært balansen, det har vært at det må ikke skje på bekostning av lønnstakerne til en hver

tid. Det er selvfølgelig året 1972 som har vært det år som har, skal vi si, gitt et skudd for baugen for at vi skal gjøre klart for myndighetene at vi ønsker en bedre balanse. Det er det jo blant annet tatt hensyn til når det gjelder vårt eget partis program. Det heter at vi må søke en annen takt i utviklingen. Det er bare det vi har ment.

Jeg skal heller ikke si så mye om skatteprogresjonen, men vi skal bare ha det klart for oss at vi har tross alt medlemmer på forskjellig inntektsnivå. Da vi gikk fra Folkets Hus nå, sto det en mann og malte taket. Da han så oss, sa han, at nå får dere pinadø sørge for å ordne opp i skattespørsmålene. Ja, så tenkte jeg at det skulle være artig å høre hva han hadde i årsinntekt. 70 000, sa han. Jeg ble med en gang litt paff, og så svarte jeg ikke. Vi skal være klar over at vi til enhver tid skal ha et øye med de lavest lønte, men også at vi er innenfor Landsorganisasjonen en nokså bred forsamling, med en voldsom spredning i lønninger. Og da er det vel formodentlig ikke så rart at mennesker som har en temmelig høy marginalprosent når det gjelder overtid eller andre ting blir litt ergerlige.

Det er vel riktig at man kanskje med noe mer jevne mellomrom finner en form for justering når det gjelder akkurat den siden av saken. Jeg synes forsåvidt at hvis man kan ha lov til å henvise til borgerlige politikere i denne forbindelse, så var det et program som gikk hvor Myrvold ble spurt om, som far for denne nye skatteordningen, hvor det ble av dette med ordningen i relasjon til progresjonsjusteringene. Da sa han at han visste ikke noe om det. Han visste ikke hvor det ble av det, men selv sa han da at han synes det ville være rimelig at man f. eks. hvert annet år justerte akkurat den bestemmelsen, slik at de som progresjonstrinnet rammer, er de det egentlig er tiltenkt å ramme.

Til Osvald Olsen vil jeg bare si at det er et særsyn i år i forbindelse med indeksreguleringen. Vi kan ikke komme fra det noen av oss. Vi har aldri i tidligere tider ved en indeksregulering hatt en bevegelse som vi har hatt nå, og heller ingen resolusjoner av den art som vi har fått inn. Jeg tror det er nok å understreke nettopp den siden av saken. Jeg tror alle i dag er innstilt på å være med på, ikke å tape noen ting, men på en minst like god utvikling som vi ellers ville ha fått, og med det bidra til et bedre konkurransenivå for bedriftene, og fremfor alt en dempet prisutvikling.

Det ble også gitt uttrykk for en mer lemfeldigere form enn å kreve uravstemning. Vi skal selvfølgelig sende det ut til medlemmene med kommentarer når det er vedtatt. Men la meg også si like klart og tydelig, som det ble gjort i felles forbundsstyremøte, at i vår tariffavtale står det klart at når det gjelder indeksoppgjøret, så

skal det vedtas av Landsorganisasjonens representantskap. Jeg tror ikke det er noen tvil eller noen diskusjon på det området.

Når det så gjelder 58-øringen, vet jeg ikke om det har vært noen helt spesielle forhold i bildet. Jeg får kanskje ta et visst forbehold, men så langt jeg kjenner det, har vel de 58 øre, som vi nå er enige om, vært det tall som er satt inn i overenskomsten. Skal det skje noen endringer her, må det skje på forhandlingsbasis.

Når det så gjelder den uttalelse som Osvald Olsen her fremlegger, så vil jeg gjerne få si det slik, at selve uttalelsen kan jo tolkes dit man vil. Jeg vil foreslå at denne uttalelsen legges til side, at vi ikke tar den til følge, men at om det skulle oppstå situasjoner, så innkaller vi Representantskapet slik at Representantskapet skal kunne få ta standpunkt når ekstraordinære tiltak i så tilfelle skal gjøres gjeldende.

Ellers vil jeg gjerne til slutt få si en takk til de av våre medlemmer som har vært med både i ad hoc-utvalget og på annen måte. Det er gjort et arbeid, hurtig, det er brukt lørdager og søndager, og jeg synes det er grunn til her fra denne talerstol å gi uttrykk for vår takknemlighet for at man greid å få gjort dette arbeid så hurtig, så godt og så forståelig for den alminnelige mann.

Jeg skal slutte med det, og bare igjen gjenta forhandlingsutvalgets og Sekretariatets innstilling om at indeksreguleringsforslaget som foreligger for 1973 godkjennes.

VOTERING:

Saken ble så tatt opp til votering:

Osvald Olsens forslag ble forkastet mot 4 stemmer.

Sekretariatets innstilling ble vedtatt mot 3 stemmer.

Tor *Aspengren* takket dirigenten for møteledelsen og deltakerne i ordsiftet. Han ønsket representantene god reise hjem og erklærte representantskapsmøtet for hevet.

—o—

NAVNEFORTEGNELSE

Følgende representanter møtte:

Arbeiderpartiets Presseforbund:

Simen Kr. Hangaard, Oslo.

Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer:

Arvid Engen, Oslo.

Norsk Arbeidsmandsforbund:

Ole Flesvig, Oslo, Christian Grøndahl, Knaben Gruver, Kåre Rasmussen, Stavanger.

Norges Befallslag:

Th. Theodorsen, Oslo.

Bekledningsarbeiderforbundet:

Henry Wold, Oslo, Ingeborg Jacobsen, Drammen, Johan Moldvær, Langevåg.

Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund:

Rasmus Solend, Oslo, Sigurd Engen, Oslo, Kåre Johannessen, Oslo, Lars Eide, Haugesund, Magnus Toverud, Oslo, Arne Dahl, Kvam, Olaf Johansen, Oslo.

Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund:

Kåre Haga, Oslo, Johannes Størksen, Lillestrøm.

Norsk Fengselstjenestemannsforbund:

Reidar Albertsen, Sofiemyr.

Norsk Grafisk Forbund:

Harry Pedersen, Oslo, Arild Kalvik, Oslo, Kåre Eriksen, Oslo.

Norsk Gullsmedarbeiderforbund:

Kåre Dalberg, Oslo.

Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund:

Kåre Hansen, Oslo, Reidar Moen, Oslo, Edith Ryanes, Oslo, Ruth Svendsen, Porsgrunn, Edel Svea, Nidarvoll, Arne Jacobsen, Fyllingsdalen, Jon Olav Haugen, Elverum.

Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet:

Eivind Strømmen, Oslo, Erling Evli, Oslo.

Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund:

Peer Bruun, Moss, Sverre Eriksen, Tønsberg, Wilhelm Wold, Trondheim, Peder Stokke, Bergen, Gunnar Aagesen, Trolla, Henny Jensen, Hyggen.

Norsk Jernbaneforbund:

Arne Kristoffersen, Ski, Enok B. Skramstad, Elverum, Alf Haugen, Trondheim, Haldor Krokeide, Nesttun.

Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund:

Petter Gundersen, Skien, Håkon Bjordal, Høyanger, Håkon A. Ødegaard, Oslo, Sverre Hansen, Jevnaker, Georg Gram Olsen, Sandefjord, Arthur Svensson, Oslo.

Norsk Kommuneforbund:

Torger Oxholm, Oslo, Randi Moe, Fjellstrand, Alf Helgesen, Bergen, Osvald Løberg, Snåsa, Erling Jensen, Hammerfest.

Lensmannsbetjentenes Landslag:

Olav Klepp, Oslo.

Luftforsvarets Befalsforbund:

Karl M. Olsen, Oslo.

Norsk Murerforbund:

Villy Jacobsen, Oslo.

Norsk Musikerforbund:

Sigurd Lønseth, Oslo.

Norsk Papirindustriarbeiderforbund:

Rolf Hauge, Oslo, Finn Salomonsen, Grålum, Ola Tromsdal, Verdal.

Norsk Politiforbund:

Rolf H. Olsen, Drammen.

Postfolkenes Fellesforbund:

Gunnar Solvang, Svein Mjøen, Aage Tømmereek.

Norsk Sjømannsforbund:

Henrik Aaserød, Oslo, Leif Østlie, Oslo, Kaare Kjæraas, Sandefjord, Wernalf Falao, Trondheim, Einar Dahl, Haugesund, Birger Moss, Harstad, Odd Helland, Trondheim.

Norsk Skinn- og Lærarbeiderforbund (Bekledning):

Willy Elvann, Oslo.

Norsk Skog- og Landarbeiderforbund:

Svein Morgenlien, Oslo, Knut Nakken, Oslo.

Telefolkenes Fellesforbund:

Harald Fondevik, Oslo, Per Arne Torvik, Ski.

Norsk Tjenestemannslag:

Gerd Raaer, Oslo, Hj. Andersen, Oslo, Ivar Thorbjørnsen, Grålum, Arne Laberg, Bjerkvik, Ruth Ryste, Oslo.

Norsk Tolltjenestemannsforbund:

Ivar Nilsen, Oslo.

Norsk Transportarbeiderforbund:

Ole Foshaug, Bakkehaug, Asbjørn Høiås, Trondheim, Arnold Mikelsen, Laksevåg, Arne Hermansen, Hauketo.

Norsk Treindustriarbeiderforbund:

Olaf Axelsen, Oslo.

Norsk Sosionomforbund:

Tor Rønning, Oslo.

FYLKENES REPRESENTANTER

Akershus fylke:

Leif Stensrud, Vollebekk.

Aust-Agder fylke:

Tellef Rislå, Herefoss.

Bergen fylke:

Martin Tveiten, Bergen.

Buskerud fylke:

Trygve Lillebuen, Kongsberg.

Hordaland fylke:

Kristoffer Ravnøy, Kleppestø.

Møre og Romsdal fylke:

Gunnar Gundersen, Kr.sund N.

Nordland fylke:

Rolf Thoresen, Ankenesstrand.

Oslo fylke:

Ivar Ødegaard, Oslo.

Rogaland fylke:

Birger Hansen, Sandnes.

Sogn og Fjordane fylke:

Erling Fossen, Høyanger.

Telemark fylke:

Anker Herlofsen, Skien.

Nord-Trøndelag fylke:

Asmund Gjerv, Follafooss.

Sør-Trøndelag fylke:

Odd Asphjell, Orkanger.

Vest-Agder fylke:

Osvald Olsen, Kr.sand S.

Vestfold fylke:

Richard Thon, Tønsberg.

Østfold fylke:

Leo Johannesen, Gressvik.

Fra Sekretariatet:

Tor Aspengren, Odd Højdahl, Leif Haraldseth, Finn Nilsen, Lage Haugness, Otto Totland, Leif Andresen, Arne Born, Klaus Kjelsrud, Henry Nicolaysen, Fritz W. Hannestad, Øystein Larsen.

Varamenn til Sekretariatet:

Tor Halvorsen, Liv Buck, Olav Bratlie, Else Ørbæk, Erling Johansen, Thorvald Karlsen, Erik Eriksen, Leif Skau, Reidar Langås.

Fra revisjonsutvalget:

Harry Jørgensen, Jens Torp, Marie Lindquist.

FRA DISTRIKTSKONTORENE:

LO's distriktskontor i Bergen:

Olav Lerø.

LO's distriktskontor i Bodø:

Hans Nordahl Jensen, Odd M. Bakkejord.

LO's distriktskontor i Drammen:

Thorbjørn Hagen.

LO's distriktskontor i Gjøvik:

Ole Knapp.

LO's distriktskontor i Hamar:

Aage Søgård.

LO's distriktskontor i Kristiansand:

Oddvar Gøthesen, Aage Bjorvand.

LO's distriktskontor i Molde:

Yngve Hågensen.

LO's distriktskontor i Porsgrunn:

Harald E. Olsen.

LO's distriktskontor i Sarpsborg:

Thorleif Hansen.

LO's distriktskontor i Stavanger:

Arne Li.

LO's distriktskontor i Trondheim:

Rikard Haugen, Rolf-Thore Hildebrandt.

LO's administrasjon:

Egil Ahlsen, Gunnar Andersen, Per Brannsten, Artur Bruflat, Olav Carlsen, Tore-Jarl Christensen, Karl Nandrup Dahl, Kai Ekanger, Svein Fjæstad, Øistein Gulbrandsen, Steinar Halvorsen, Per Haraldsson, Kjell Lien, Kurt Mosbakk, Mirjam Nordahl, Knut Ribbu, Jon Rikvold, Ragnar Røberg-Larsen, Ulf Sand, Arne G. Strangel, Richard Trælnes, Knut Aagesen.

Samarbeidskomiteén DNA—LO:

Trygve Bratteli.

Statstjenestemannskartetlet:

N. R. Mugaas.

LO's kvinnenemnd:

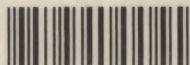
Lillian Bekkevad.

Fylkesutvalget for samorganisasjonene i Akershus:

Øivind Hvattum.

—o—

ARBEIDERBEVEGELSENS
ARKIV OG BIBLIOTEK

50248881